

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehyksen yksinkertaistamisen osalta (digiomnibus) ja tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisen osalta (tekoälyomnibus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehyksen yksinkertaistamisen osalta (digiomnibus) ja tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisen osalta (tekoälyomnibus) (U 81/2025 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Pauliina Penttilä, liikenne- ja viestintäministeriö
- hallitussihteeri Veikko Vauhkonen, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Santtu Viiman, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Lasse Laitinen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava asiantuntija Päivi Karkkola, Liikenne- ja viestintävirasto
- lakimies Tatu Giordani, Liikenne- ja viestintävirasto
- lakimies Anne Kaartinen, Liikenne- ja viestintävirasto
- lakimies Janne Hälinen, FiCom ry
- lakimies Sami Hämäläinen, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- johtaja Riikka Tähtivuori, Medialiitto ry
- toiminnanjohtaja Marko Forsblom, Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Valiokunnan lausunto LiVL 7/2026 vp

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Electronic Frontier Finland - Effi ry

VALTIONEUVESTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 19.11.2025 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi digitaalisen sääntökokonaisuuden yksinkertaistamisesta (Digital Omnibus Regulation Proposal COM(2025) 837 final, jäljempänä digiomnibus) ja tekoälysäätöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisesta (Digital Omnibus on AI Regulation Proposal COM(2025) 836 final, jäljempänä tekoälyomnibus).

Digiomnibus- ja tekoälyomnibusehdotukset ovat ensimmäinen askel kohti EU:n digitaalialan sääntelyn yksinkertaistamista datan, tietosuojan, kyberturvallisuuden ja tekoälyn osalta. Ehdotukset ovat osa komission laajempaa EU-sääntelyn tarkastelua, jolla se pyrkii vähentämään yrityksille EU-sääntelystä koituvaa hallinnollista taakkaa vähintään 25 % ja 35 % pienille ja keskisuurille yrityksille.

Asetusehdotuksissa keskitytään komission mukaan välittömiin mukautuksiin aloilla, joilla sääntelytavoitteet voidaan selvästi saavuttaa niin, että yrityksille, viranomaisille ja kansalaisille koituu vähemmän kustannuksia, vaarantamatta kuitenkaan perusoikeuksien suojan tasoa. Ehdotetut muutokset heijastelevat komission kuulemisissa nousseita kärkiä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa komission tavoitetta yksinkertaistaa sääntelyä. Toimien tulee olla rohkeita, tavoitteellisia ja aidosti yritysten hallinnollista taakkaa keventäviä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU:n digi- ja kyberlain säädäntö muodostaa selkeän ja eheän kokonaisuuden, jossa velvoitteet ovat selkeitä ja oikeasuhtaisia. Valtioneuvoston tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely. Valtioneuvosto korostaa, että toimien tulee konkreettisesti edistää sujuvampaa arkea, kilpailukykyä ja oikeusvarmuutta.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan komission ehdotukset pääosin voivat yhdenmukaistaa sääntelyä, edistää digitalisaatiota ja keventää hallinnollista EU-sääntelystä koituvaa taakkaa erityisesti yrityksille. Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että seuraavissa vaiheissa edetään kunnianhimoisesti ja toteutetaan merkittäviä sääntelystä koituvaa hallinnollista taakkaa vähentäviä toimia osana laajempaa digitaalialan sääntelyn tarkastelua (Digital Fitness Check).

Valtioneuvosto katsoo, että jatkoneuvotteluissa olisi huolehdittava siitä, että säädös- ja täytäntöönpanovallan delegointi komissiolle on tarkoituksenmukaista sekä riittävän tarkkarajaista ja täsmällistä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä myös riittävää ja ennakoitavaa täytäntöönpano- ja siirtymäaika.

Valiokunnan lausunto LiVL 7/2026 vp

Valtioneuvosto yhtyy komission näkemykseen tekoälyn merkityksestä digitalisaation ja innovaatioiden ajurina. Valtioneuvosto korostaa myös muiden uusien ja kehittyvien teknologioiden merkitystä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

(1) Valiokunta toteaa, että Suomen kanta digi- ja tekoälyomnibus-ehdotukseen on oikeansuuntainen, mutta ehdotuksen vaikutuksiin liittyy epävarmuuksia. Yhtenäinen eurooppalainen digitaalinen markkina ja kilpailukyky edellyttävät sääntelyn keventämisen lisäksi, että varmistetaan standardien, tulkinnan ja valvonnan todellinen yhdenmukaisuus. Valiokunta pitää kannatettavina tavoitteita yksinkertaistaa digisääntelyä, vähentää erityisesti pk-yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa, lisätä oikeusvarmuutta ja parantaa Euroopan unionin kilpailukykyä. Valiokunta korostaa sujuvien sisämarkkinoiden ja kilpailun merkitystä Euroopan unionin kilpailukyvyllä. Samalla valiokunta kantaa huolta siitä, ettei yksinkertaistamisesta muodostu käytännössä uutta velvoitekerrosta, joka lisää tulkinnanvaraa ja päällekkäisiä velvoitteita.

Henkilötietojen tallentaminen ja käyttö rekisteröidyn päätelaitteella

(2) Komissio ehdottaa niin kutsutun evästesääntelyn (henkilötietojen tallentaminen ja käyttö rekisteröidyn päätelaitteella) siirtämistä henkilötietojen käsittelyn osalta sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivistä yleiseen tietosuoja-asetukseen 88a artiklaksi.

(3) Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että tietosuojavaltuutettu on tukenut lausunnossaan valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan jatkoneuvotteluissa pidetään tärkeänä varmistaa, että ehdotuksilla ei tosiasiallisesti heikennetä nykyistä tietosuojan tasoa ja rekisteröidyn oikeuksia. Komissio on ehdottanut muutettavaksi henkilötiedon käsitettä lisäämällä nykyiseen määritelmään tarkennuksia ja kriteereitä sille, milloin tiedot eivät olisi henkilötietoja. Tietosuojavaltuutettu kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotuksessa ei ole otettu asianmukaisesti huomioon EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Valiokunta pitää henkilötiedon yhtenäistä EU:n laajuista määrittelyä ja henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn yhtenäistä tulkintaa erittäin tärkeinä ja painottaa, että asiaan tulee kiinnittää erityistä huomiota asian jatkokäsittelyssä.

(4) Ehdotetun muutoksen myötä evästeitä koskevan sääntelyn valvonta siirtyisi Liikenne- ja viestintävirastolta tietosuojavaltuutetulle henkilötietojen osalta. Lähtökohtaisesti tätä muutosta on pidetty kannatettavana. Tällöin päätelaitteen tietojen valvonta jatkossa jakautuisi tietosuojavaltuutetun ja Liikenne- ja viestintäviraston välille riippuen siitä, olisiko päätelaitteen tieto henkilötietoa vai ei. Ei kuitenkaan ole pidetty tarkoituksenmukaisena, että ehdotettu muutos johtaisi jatkossa eroihin sen suhteen, onko tiedoissa kyse henkilötiedoista vai muista tiedoista.

(5) Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena selvittää, olisiko mahdollista siirtää sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohta kokonaan yleiseen tietosuoja-asetukseen ja

Valiokunnan lausunto LiVL 7/2026 vp

evätesääntelyn valvonta siten kokonaisuudessaan tietosuojavaltuutetulle. Näin voitaisiin välttää epäselvyydet muun muassa sääntelyn soveltamisalasta, valvontatoimivaltuuksista, laitteen omistussuhteista ja soveltuvan kansallisen lain valinnasta.

Keskitetty EU-ilmoitusjärjestelmä poikkeamille

(6) Poikkeamailmoitukset ja etenkin vapaaehtoiset ilmoitukset ovat keskeisessä roolissa kyberturvallisuuden kansallisen tilannekuvan muodostamisessa. Komission ehdottama keskitetty EU-ilmoitusjärjestelmä voisi helpottaa etenkin useassa eri EU:n jäsenvaltiossa toimivia yrityksiä tekemään tarvittavat poikkeamailmoitukset eri jäsenmaiden toimivaltaisille viranomaisille.

(7) Asiantuntijakuulemisessa on suhtauduttu varauksella siihen, jos sääntelyn piirissä olevat toimijat pakotettaisiin käyttämään ainoastaan keskitettyä EU-ilmoitusjärjestelmää. Keskitetyn EU-ilmoitusjärjestelmän jatkovalmistelussa tulisi harkita myös vaihtoehtoisia malleja, kuten jäsenvaltioiden mahdollisuutta kehittää oma kansallisen tason keskitetty ilmoitusjärjestelmä, joka mahdollistaisi EU-tason keskitettyä järjestelmää paremmin myös kansalliseen turvallisuuteen liittyvien tietojen välittämisen. Asiaa koskevassa jatkovalmistelussa tulisi valiokunnan näkemyksen mukaan pyrkiä vain sellaisiin poikkeamailmoittamismenettelyä koskeviin muutoksiin, jotka tuottavat lisäarvoa suhteessa nykytilaan.

P2B-asetuksen kumoaminen

(8) Päällekkäistä alustatalouden sääntelyä vähennetään kumoamalla asetus oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämiseksi verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjää varten. Asetuksen keskeiset velvoitteet (läpinäkyvyys, reilu kohtelu ja riidanratkaisu) sisältyvät vuonna 2022 voimaan tulleisiin digipalveluasetukseen (DSA) ja digimarkkina-asteukseen (DMA), jotka tarjoavat laajemmat ja sitovammat säännöt alustataloudelle.

(9) Saadun selvityksen mukaan moni DSA:n ja DMA:n velvoite koskee vain portinvartijapalveluita, jolloin ehdotus voisi heikentää pienempien yrityskäyttäjien asemaa suhteessa muihin alustoihin. Saadun selvityksen mukaan tämä heikentää varsinkin matkailu- ja ravintola-alan yritysten asemaa.

(10) P2B-asetuksen mukainen oikeus ennakoilmoitukseen jakelun rajoittamisesta tai keskeyttämisestä sekä mahdollisuus valittaa päätöksestä voivat poistuessaan heikentää oikeusturvaa. Asiantuntijakuulemisessa on todettu, että P2B-asetuksen kumoaminen heikentäisi EU:n digitaalista sääntelykehystä ja jättäisi monet pk-yritykset alttiiksi epäselville ja kohtuuttomille käytännöille ilman tehokkaita horisontaalisia suojamekanismeja.

Muuta

(11) Valiokunta katsoo, että komissiolle annettavia uusia valtuuksia tulee arvioida kriittisesti ja varmistaa niiden asianmukaisuus.

Valiokunnan lausunto LiVL 7/2026 vp

(12) Valiokunta painottaa, että riittävät vaikutusarvioinnit ovat välttämättömiä sekä yritysten ja työntekijöiden että käyttäjien osalta.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa edellä esitetyin painotuksin valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 5.3.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jouni Ovaska kesk
varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Petri Huru ps
jäsen Aleksi Jäntti kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Mauri Kontu kesk
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mats Löfström r
jäsen Martin Paasi kok
jäsen Pinja Perholehto sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker